

Gemeente Delft

t.a.v. Mevrouw Vos,

Informateur nieuw College B&W,

Postbus 78,

2600 ME Delft.

Datum: 3 april 2018

Betreft: advies collegeprogramma 2018-2022

Onderwerp: statushouders

Geachte Informateur,

Nu de verkiezingen gehouden zijn en er gewerkt gaat worden aan een nieuw collegeprogramma en de samenstelling van een nieuw College brengen wij graag een advies uit gebaseerd op onze ervaringen van de afgelopen jaren als vrijwilligers met de begeleiding van statushouders.

Sinds 2015 zijn er zo'n 500 vluchtelingen binnengekomen in Delft en de komende jaren zullen dat er waarschijnlijk nog enkele honderden zijn.

De keuze in Delft om niet voor een doelgroepenbeleid te kiezen heeft als gevolg gehad dat deze groep kwetsbare mensen onvoldoende aandacht hebben gehad. Zowel de Algemene Rekenkamer en de WRR hebben zich zeer kritisch uitgelaten over het Nederlandse inburgeringsbeleid. Duidelijk komt naar voren dat het publieke beleid in Nederland de zelfredzaamheid van veel kwetsbare burgers overschat. Of zoals de Algemene Rekenkamer constateert dat de keuze om de inburgeringsmarkt te privatiseren en de inburgeraar verantwoordelijk te maken van zijn eigen inburgering op straffe van sancties "niet onderbouwd was" en nu "onvoldoende werkt in de praktijk".

Onze ervaringen met statushouders bevestigen dit beeld helaas.

Wat wij ervaren is dat Delft de mensen systeemgericht benaderd. Er wordt een huurwoning aangeboden, toeslagen worden geregeld, een zorgverzekering afgesloten en een advies afgegeven voor een taalschool. Er is begeleiding beschikbaar voor 6 maanden vanuit Participe/vluchtelingenbegeleiding maar voor een zeer beperkt aantal uren en een tolk is niet altijd standaard. Na deze eerste opvang worden de statushouders door verwezen naar de reguliere zorgpunten of vrijwilligersorganisaties waarbij de rol van Delftse Buur tot op heden van grote importantie is gebleken. Maar de noodklok wordt daar geluid. Zij zien hun contacten afhaken, zien mensen gedemotiveerd raken en zich terugtrekken. De vraag doet zich voor hoe lang moet een mens onder de radar leven voordat het gemeentelijk apparaat in beweging komt? Een maatwerkbenadering dus! Tijd dus voor een humane aanpak niet vanuit het systeem maar vanuit mensen met een professionele achtergrond.

Wij willen benadrukken vooral als gemeente niet het nieuwe beleid van minister Koolmees af te wachten. Ook dit gaat weer over systemen terwijl de aandacht zich moet richten op mensen.

Met het ontvangen van de nieuwkomers heeft de gemeente verantwoordelijkheid genomen voor het welzijn van deze vluchtelingen. Want dat zijn het nog steeds. Vluchtelingen. Mensen die de taal niet

spreken, gevlucht zijn voor geweld en oorlog, en hier leven zonder sociaal vangnet met hier en daar een goedwillende burger die meeleeft.

De ervaring mbt de commerciële taalaanbieders is dat men vooral gefocust is op het binnenhalen van de €10.000,00 en dat nieuwkomers nauwelijks in staat zijn te overzien waar ze voor tekenen. Er zijn signalen ontvangen dat het inzetten van cadeaus aan cursisten aan de orde is bij de werving. Een advies op maat vanuit de Gemeente bij het kiezen van een geschikte taalaanbieder verdient aandacht.

De **aanbeveling** is om als Gemeente meer zelf de regie te nemen ook al wordt de financiering direct door het rijk (DUO) uitgevoerd. Bij deze regierol willen wij adviseren om taal met werk te verbinden en de statushouder hier minimaal 4 dagen per week mee bezig te laten zijn. Er zijn al gemeentes die dit toepassen en met succes. Het maatschappelijk rendement hierbij is groot.

Maatschappelijke begeleiding en overdracht naar DvE(Delft voor Elkaar).

Wat betreft het streven dat statushouders mettertijd zijn/haar weg vinden in het Delftse aanbod van voorzieningen en regelingen is onze waarneming dat dit een mooi streven is maar voor kwetsbare mensen als statushouders te hoog gegrepen. De toegankelijkheid bij wijkcontactpunten vraagt een vertrouwen en bekendheid bij statushouders die mede door hun taalachterstand beperkt is. De bureaucratie en het gehanteerde taalgebruik maakt het zelfs voor vrijwilligers soms moeilijk en arbeidsintensief. Tot op heden geeft de organisatie DvE onvoldoende antwoord op de behoeftes zoals die er zijn bij kwetsbare mensen. Daarnaast moet er aandacht komen voor de geestelijke gezondheidszorg van statushouders. De verwerking van het traumatisch verleden als ook de huidige situatie in het vaderland is zeer stressvol.

Onze **aanbeveling** is dat de Gemeente echt de regie gaat voeren en met directe outcome voor de kwetsbare mensen. Nu voeren professionele organisaties de regie over vrijwilligers en dat zou niet zo moeten zijn als het de kwetsbare burger betreft.

Jongeren (18<27jaar)

Tijdens door ons gevoerde gesprekken vragen professionele partijen aandacht voor de 18-/18+ problematiek. Het lijkt alsof hier de juiste maatvoering is georganiseerd maar dit strookt niet met de ervaringen. De persoonlijke begeleiding is er onvoldoende nadat de 18 jarige leeftijd bereikt is.

Ook wordt de aandacht gevestigd op jonge statushouders met een verstandelijke beperking.

Verder willen wij **aanbevelen** om taalonderwijs te blijven aanbieden voor een langere periode dan nu het geval is.

Werk en taaleducatie 27+

Wij hebben hierboven al opmerkingen gemaakt over de aanpak van taal en werk.

Onze **aanbeveling** is om als gemeente de regie te voeren. Maak in samenspraak met bijvoorbeeld ROC's, Werkse en Werkgevers een programma waarbij de taal aansluit op het toekomstig werk. Uit onze ervaring is gebleken dat **maatwerk** een goede oplossing is om statushouders relatief snel te

laten inburgeren en naar werk toe te leiden. De rol van de taalaanbieders kan hierbij worden betrokken al is hun belang conflicterend.

Overig

In zijn algemeenheid nog enkele opmerkingen.

Het is ons gebleken dat medewerkers bij de diverse instellingen nog te vaak systeemgericht in plaats van mensgericht werken. Nog los van hun empathisch vermogen naar de klant.

De bureaucratie is nog steeds heftig. Periodiek informatie verschaffen terwijl de data bekend zijn en statushouders en hun begeleiders hier druk mee moeten zijn. Onnodig.

Als laatste willen wij nog het thema huiselijk geweld benoemen. Is daar vanuit de gemeente wel voldoende aandacht voor bij statushouders.

Wij willen onze waardering uitspreken voor alle betrokkenen bij statushouders. Het lijkt erop dat partijen elkaar steeds beter gaan vinden maar er is nog een hoop werk te verzetten om deze kwetsbare groep verder te helpen.

Ter afsluiting

Gelet onze bovenstaande aanbevelingen adviseren wij u om in het Collegeprogramma een aparte beleidsparagraaf op te nemen voor Statushouders en met name de integraliteit hierin uit te werken. Het gaat over inburgering, taaleducatie, toeleiding naar werk, welzijn en geestelijke gezondheid. Om maatwerk te leveren zullen systemen moeten worden verlaten. Het gaat om persoonlijke aandacht en begeleiding. Hiervoor dienen wel middelen voor beschikbaar te komen omdat onze ervaring is dat momenteel de menskracht ontoereikend is.

Wij adviseren u ook om dit beleidsveld bij één wethouder te beleggen zodat integrale sturing ook mogelijk wordt.

Wij willen u ter overweging mee geven om tijdelijk een onafhankelijk persoon aan te stellen waar statushouders en/of vrijwilligers met vragen en knelpunten terecht kunnen. De nationale ombudsman is te veel op afstand.

Voor eventueel overleg zijn wij uiteraard beschikbaar.

Wij wensen u veel wijsheid en sterkte toe bij uw informatiewerkzaamheden om te komen tot een nieuwe College.

Met vriendelijke groeten,

Ria Pool Meeuwse

Coördinator DelftseBuur

Tel.0652373378

Johan Over de Vest

lid Adviesraad Sociaal Domein

Tel. 0653394184